

Eccles.
c. 35.Richard.
S. Laur.Hugo
Cardin.Habac.
c. 3.Auctor
sup Chrys.
fol.Marie re-
cordatione
Christus
index suum
temperat
misericor-
dia judici-
cium.
Richard.
Laur.

tur animabus; nam Ecclesiasticus cap. 35. vers. ult. dicit: *Spectosa misericordia ejus in tempore tribulationis.* Cujusne est hæc misericordia, Dei miserentis, aut Mariæ interpellantis? Utriusque certè: quod de Maria Laurentinus expressè edocet lib. 4. de laudib. B. Mariæ, col. 290. litt. D, & E. Et qualene tempus est illud tribulationis nostræ? Hugo Cardinalis inibi respondet: *In die judicii, ubi tribulabitur fortis.* Licet enim tunc tempus miserendi non sit; nihilominus tunc apparebit Dei misericordia speciosa in Justorum præmis, & in remissa punitione malorum: quæ omnia etiam à Mariæ misericordia quodammodo suum trahunt saporem. Misericordia Domina, quia non sumus consumpti. Hinc est, Christum Dominum Judicem venturum in homines succensum incorrigibiles, sua quodammodo pietate commotum, memoriam Mariæ ad judicium praesentis, iram suam temperare studiisse, Habacuc id. præcidente cap. 3. vers. 2. sic: *Domine, cùm iratus fueris, misericordia recordaberis.* Si Maria tota Dei misericordia in abstracto prædicatur, ex datis per Chrysologum serm. 8. num. 20. & 21. cùm Dominus ira in peccatores accusens eos judicare in severitate contendit, Maria recordatus judicium pietate temperatum exercebit Parentis. Loquitur enim judex ad Matrem suam, Rhomagenensis Presbyteri ore lib. 5. de laudib. B. Mariæ, col. 376. litt. C, & D, sic: *Recordabor enim, quod de te carnem assumperim, quod lac de tuis uberibus suxerim: recordabor incarnationis meæ mysterium.* Et ista recordatio, tanquam vini potus, presentis irritationis & indignationis oblivisci me faciet, ne fessinem ad vindictam. Mariæ igitur misericordia recordatus supremus Index, non sic severè de sibi irrogatis se vindicabit injuriis, sed quadam quasi infinita remissione, in æquitate tamen, delicta dijudicabit Fidelium, exsuperante misericordia judicium. Nec casu Iosaphat valvis eligitur, locus aptior ad generale judicium, nisi quia in ipso quodammodo Matris misericordia Maria judicissæ nostræ memoria Iudici venit supremo finaliter objicienda. Ebroensem audi Doctorem sermonem 19.

DEBBORA bellatricem heroëdem, & Israël populi judicissam, suum sub palma fixisse tribunal in monte Ephraim, sacer textus *Judicium* 4. vers. 5. nos docuit, & nos non semel

jam

de Adventu Domini, littera F, sic fante: Pater Mariæ Iosaphat, inter- Guilliel. Pepin. Iosaphat valvis Ma- ria judicatura est duodecim tribus ria comme- morat ius- dicium, & cur?

Joan. Frideric.

Debora no- men valde affine no- mendantur Palme, & cur?

Collumela.

Quis enim audiens Debboram in vidissimam feminam sub arbore palma sedentem ad causas litesque in summa æquitate solvendas, non attendet & judicem, & in judicio belloque viætricem inaugurarari? Palma igitur ramusculi pro corona & gladiis Debboræ deserviebant: inclinata palma spathulæ aureæ, in Debboram sub palma sedentem, quasi ejus capitatis tempora præcingebant ad laurum pro corona, tum ob prælii eventurum trophæum, tumque propter judicij æquitatem, quam causis in omnibus decidendis servabat, ut vinceret cum judicaret. Hinc legimus in Aufonio

nuncupari *Palmam forensim* illud virgultum palmæ, quod ad januas causidicorum vel judicum figebatur,

ut potè in habitaculis viatorum, qui in causis rectè decisis & sententiis in

æquitate latissim triumphales sibi præripuerant laudes. Id innuit Martialis

lib. 7. epigr. 27. vers. 5. & 6. sic canens:

Sic foræ mirentur, sic te pallatia laudent,

Excolat & geminas plurima palma

fores.

Et Juvenalis Satyr. 7. lib. 3. à vers. 115.

sic:

Confidere duces: surgis tu pallidus Juvenalis,

Ajax,

Diciturus dubia pro libertate, bu-

bulo

Indice. Rumpe miser tensum jecur,

ut tibi lasso

Figantur virides, scalarum gloria,

palmæ.

Per duces ibi judices intelliguntur,

& Causidicus per diacem, sicuti per

Bubulcum exprimitur ibi Index. O

Index bube-
luscus bo-
norum olin

rudis, rusticus & indoctus, judex

erat, & sic rectè in æquitate causis

dissolvebat & lites, ut palmæ corona-

ri, aut præ foribus meruisset ornari.

In hieroglyphicum igitur justitia in

judicio servandæ, victoria que tam in

æquitate, quam in bello obtinendæ, sibi progre-

I 3 Debboræ picum.

riam. Hanc cum justitia quondam cupientes, & ab Iside, pulchra Dea Lucius Apuleius. Cæl. Rho. initiantur Isidi, caput in solarium radiorum similitudinem, palma fo- Palmæ co- ronabantur cerianas.

96.

Quis enim audiens Debboram in vidissimam feminam sub arbore palma sedentem ad causas litesque in summa æquitate solvendas, non attendet & judicem, & in judicio belloque viætricem inaugurarari? Palma igitur ramusculi pro corona & gladiis Debboræ palmaræ musculis coronatis.

70 Pars I. Illustratio VI. Panegyrica.

Debbora collocatur sub palma, atque à *Debbora* nomine & omni *Palma* dicitur (ex suprà dato Friderico) ut tam munere, quād omni *Debbora* palma sit, quæ suum, aut *Debbora*, aut *Palma* nomen arbori, sub qua se-debat, communicaret, juxta illud no-stri textus: *Quæ nomine illius vocabatur*. Nempe palma *Debbora*, sive *Debbora* palma, &c. Habemus ex di-cis, *Debboram* Israëlis prophetissam, ex ipso nomine palmam sibi vendicare pro domo: & ex omni, quā ju-dicissim dilecti populi, ejusdemque ducissim & triumphaticem, in vi-toriæ argumentum, *palma* sibi pro tribunali ac triumphali folio ar-ripiisse: ut quā sub *palma* sedens & jūdicans, quasi in victoriæ auguriū, anteā Isidicā coronaretur *pal-mā*, quād pro liberando populo des-cenderet in arenam.

97.

Maria no-men quid habeat cum palma no-menclatura communis?

Edmundus.

Idem.
Maria Pal-mula no-vella ab Adami-ca arbo-re trā-co exi-sita.

*Nonne Maria in Debbora adpri-mè in omnibus delineata, Palma quoque poterit ex nomine nuncupari? Sanè si Hebræam consulas ra-dicem מִרְ, Marar, scilicet am-a-ricavit, reperies ab ipsa rectè deri-vari nomen מִרְ, Mariam, nem-pe Amara, sive amarum mare; & etiam nomen תָּמָר, Thamar, ab amaritudine, id est *Palma*: amaritu-do enim, permutatā litterā n, Thaf, תָּמָה, Marah dicitur Hebraicē: quod in prædicta voce תָּמָר, Tha-mar, scilicet *Palma*, adnotavit Ed-mundus tom. 1. Lexit. Heptaglotton. *Palma* enim horrida est, & in radice amarissima. Immò quia *Maria* Dei-para nostra, antonomasticè præ om-nibus impollutis puellis, *Virgo* nuncupatur, & nomen *Virgo*, Arabicè نَبِيَّةُ, Bethvula, idem sonat ac loquor cum eodem Edmundo loco citato, in radice נֶבֶת) *Palmula* no-vella ab arbore separata; *Virgo* pura & religiosa, à mundo & conjugio aliena, nti dicitur Christianis *Diva Ma-ria*: idecò Deipara *Maria* nostra, quæ alias virtutis procera palma est mystica, vel in suo nomine *Palman* sonat, estque *Palmula* ab arbore prima Adami, ejus radice, succo & amarissimo gustu separata, purissima & à carnali aliena, conjugio, uti palmula novella *Virgo*. Sub umbra hujus *Palmae* Virginis *Mariæ* *Debbora* con-sudebat, ut rectius mellificaret dulcia*

justitiæ, ac victoriæ mella adversus pseudomelissas & muliones. Ideò de nostra Virgine & Domina aiebat no-ster Bernardinus à Bustos in suo Ma-riali, parte 9. serm. 1. assimil. 5. & quaest. 2. assimil. 5. serm. 1. hæc: *Victrix ac iudex Israël Debbaora sub umbra Mariæ sedebat*. Unde fructus jam dulcissimos vel in ænigmate sacra illa herois in laude & triumpho legebat. Nosterque Daniel Agricola de Ma-ria ut *Palma* scribens, sic habet in 5. Stella coronæ 5. Arbor victoria, & designans victorianam, quia mundum paupertate, carnem Virginitate, dia-bolum viuit humilitate. Donantur vi-tores & coronantur. Unde *Mariæ* di-citur Isaiae 62. *Eris corona glorie in manu Domini, & diademare regni in manu Dei tui*; fructu enim hujus *palmae* cibabuntur qui vicerint. Habemus igitur *Debboram* dupli coronatam *palma* ad victorianam, quippè mate-rialis Ephraimitæ *palma* ramusculis, & *Maria* Deiparae (cuius & illa per-sonam in mysticis prætulit) virginis frondibus & ramusculis viridianibus, inaugurate de inimicis cunctis tri-umpho, feliciter redimitam.

Primaria in mysticis significa-tione virens per pulchritaque *Palma* Christus est: planè palma suavis ad cibum, umbrosa ad requiem, hono-rabilis ad triumphum, virens semper ac semper foliis vestita, parata sem-per victoriæ: nonne hæc omnia om-nibus suis factus est Christus? Ergo Christus nostra *Palma* est, in qua totus stat nostræ militiae triumphus. Ambrosius de Christo loquens tom. 5. sermone Dominica 2. Quadrag. ita fa-tur: *Non habuit majus primum, nisi palmas...: Palma igitur advenientier ieriguntur Christo: scriptum est, Iustus sicut palma florebit*. Si enim arbor per pulchra *palma* sic fuit appellata à parte concava nostræ manus, à qua digiti naturaliter exoriuntur, unde prædictæ fructus arboris dactyli, id est digiti nuncupantur: & Christus quā Dei Verbum Patris æterni ma-nus est dextera, Isaiae ore sic cap. 66. Isaiae c. 66. vers. 2. proferente: *Omnia hæc manus mea fecit, & facta sunt universa ista*. Hujus manus & palmæ digitus, Spi-ritus Sanctus est, Christo ipso sic Lu-ca 11. vers. 20 dicente: *Porrò si in di-gito Dei ejicio demonia*, &c. Apud Matthæum

Math. c. 12.

Bernard.

Bust.

Daniel.

Agricola.

Palma Ma-ria, iustioris corona.

Bethorius.

Silidor.

Hispal.

Palma est

Crux Chris-ti.

98.

D. Ambri.

Christus

mystica

Palma.

Palma ar-

bor unde sic

appellata

Lucæ c. 11.

71 Maria DEBBORA mystica, &c.

Matthæum verò quasi exponendo subjugit Christus cap. 12. vers. 28. hæc: *Si autem ego in Spiritu Dei ejicio demones*, &c. Ergo Christus Do-minus, quā Dei Filius, *Palma* est, tum physica denominatione palmæ, tumque arboris nobilissimæ proprie-tatibus, quibus nos ipse suomet cor-poris cibat dulcissimo fructu, umbrat ad requiem, & ad triumphum hono-rat. Idecò loca, quæ de *Palma* lo-quuntur in Sacris, de Christo Do-mino primò spirituali in loco interpretanda ventunt; ait enim Picta-viens Berthorus in suo moral Re-ductorio, lib. 12. cap. 112. loquens de notissimis *Palma* ex Sacra Pagina oraculis: *Expone de Christo. Palma est Christus, & Palma masculus est Christus: femina est anima*, &c. Conse-quenter etiam per *Palma* innumer Ecclesiæ Patres, Domini Jesu san-tissimam interpretantur *Crucem*. Pro omnibus loquatur S. Isidorus His-palen-sis cap. 7. sup. Cantic., ubi ait: *Aptè enim victoriosissima Crux palmæ comparatur, in quam Christus ascen-dens apprehendit fructus ejus, id est dona, qua largitus est Sanctæ Ecclesiæ*. Nec in re notissima nobis licet im-morari, satis enim apud omnes vul-gare est, Christum Dominum, ejus Matrem *Mariam*, & Sanctissimam *Crucem*, mysticè designari per arborem *Palma*.

Unde spiritualiter de *Maria*, Chri-sto Domino, & Cruce venit intelli-gendum illud notissimum Canticorum cap. 7. vers. 7. testimonium: *Sta-tura tua (ο Maria, ο Christe, ο Crux sanctissima) assimilata est palma*. Sethabitanus legit: *Ista surrecta-tura assimilata est palma*. Aquila ha-bet: *Hec suscitatio tua assimilata est palma*. Rabbi Selom legit sic in expositione sua: *Statura erecta es, sicut hac palma*. Similiter ore Sirachidis Ecclesiastici 24. vers. 17. sic de-se dicunt Sapientia increata Verbi, *Maria* Deipara, sacraque Domini *Crux*: *Quasi palma exaltata sum in Cades*. Syrus legit: *Quasi palma nu-trita sum in Engaddi*. Quam lectio-nem cum aliis Drusius sequitur. En-gaddi enim amoenissimus palmarum locus, adumbrantium & maritantium vites, non longè distat à Jericho, sive Cades, & *Hassonhamar* palmarum

urbe. Nunc jam dubium nobis exci-tare liceat: Si Christus, si Mater ejus, atque Sanctissima Crux utro-que in loco coæquantur sua in ex-al-tatione *palme*, quænam palma sic celebris erat ista, cui assimilari valent Divina Verbi Sapientia, *Maria*, & nobilissima Cruci arbor? Numquid vagè cuique omnis *Palmeti* arbori *Palmae* coæquari videntur Christus, *Maria*, & *Crux*? Credo duobus in prædictis Sacrae Scripturæ locis Christum, *Mariam*, & Crucem Do-mini non cuilibet assimilari *Palmae*, sed signatim *Debbora* *palmae* specio-sissimæ, quæ inter omnes Judææ *palmas* formosior, excelsior, atque pul-chrior celebrata tunc temporis vires-cebat. Moveor ex loco, in quo *Debboræ* *palma* ista erat in finibus fortis Benjamin juxta Bethel & Jericho; nam Jericho, & Engaddi à Bethel unicæ distant leucâ, ex Brochardo & Bonfrerio in Onomast. lit. P. Ideò Rab-bini Selomoh & Kimhi apud Abu-lensem quaest. 7. in 4. caput *Judicum*, ad-struunt *Palma* *Debboræ* aut in Je-rico, aut prope Jericho fuisse homi-num celebratam concursu, sitamque fuisse in possessione *Debboræ* Pro-petissæ. Quoad *Palma* hujus cele-britatem stat sententia Jacobi Tirini sup. cap. 4. *Judicum*, ad vers. 5. sic de *Debbora*, ejusque *Palma* loquentis: *Hac sedebat pro tribunali, vel etiam habitabat sub palma aliqua famosa inter Rama & Bethel*. Ergo *Palma illa*, sub qua *Debbora* sedebat in Jeri-chuntina ditione juxta Bethel in ter-minis Benjamin, non vulgaris pal-ma, aut communis erat; sed famosa, & inter omnes alias *palmas* proce-rior, ac tota in illa regione celebrior. Cumque Spiritus Sanctus, tum Sa-lomonis Canticorum 7. tumque Sirachidis ore Ecclesiastici 24. voluerit Diuinam laudare Sapientiam, & eam *palma* assimilare; credendum est, non de quacumque loqui *palma*, sed de excellentiori totius illius regionis ar-bore, quæ suâ proceritate, staturâ, & pulchritudine ceteras arbores præ-celluit. De *Palma* illa exaltata in Cades, sic Jansenius ad cap. 24. Eccles. cornel. 17. scribit: *In quo apparet, ar-borem palmam illo tempore crevisse nobilissimam, quæ illis regionibus adeo fuit frequens & nobilis, ut tosi regioni nomen*

Mariæ pal-ma mystica
statura assi-milata est
Debboræ
palma fig-natim &
curit

Brochard.
Bonfrerius.
Rabbi.
Selom.
Rabbi.
Kim.
Abulensis.

Palma
Debboræ in
Palestina
erat famo-sior & cele-brior.

99.

Cantic. c. 7.

Malvenda.

Aquila.

Rabbi.

Selom.

Eccles. 24.

Syriaca.

Drusius.

Cornel.
Jansen.